

Ured zastupnice u
Europskom parlamentu
I v a n e M a l e t i ć

Mogućnosti financiranja iz EU fondova

- pretpostavke koje je potrebno ispuniti

Ivana Maletić, zastupnica HDZ-a u Europskom parlamentu

HRVATSKA – IZVOR VODE

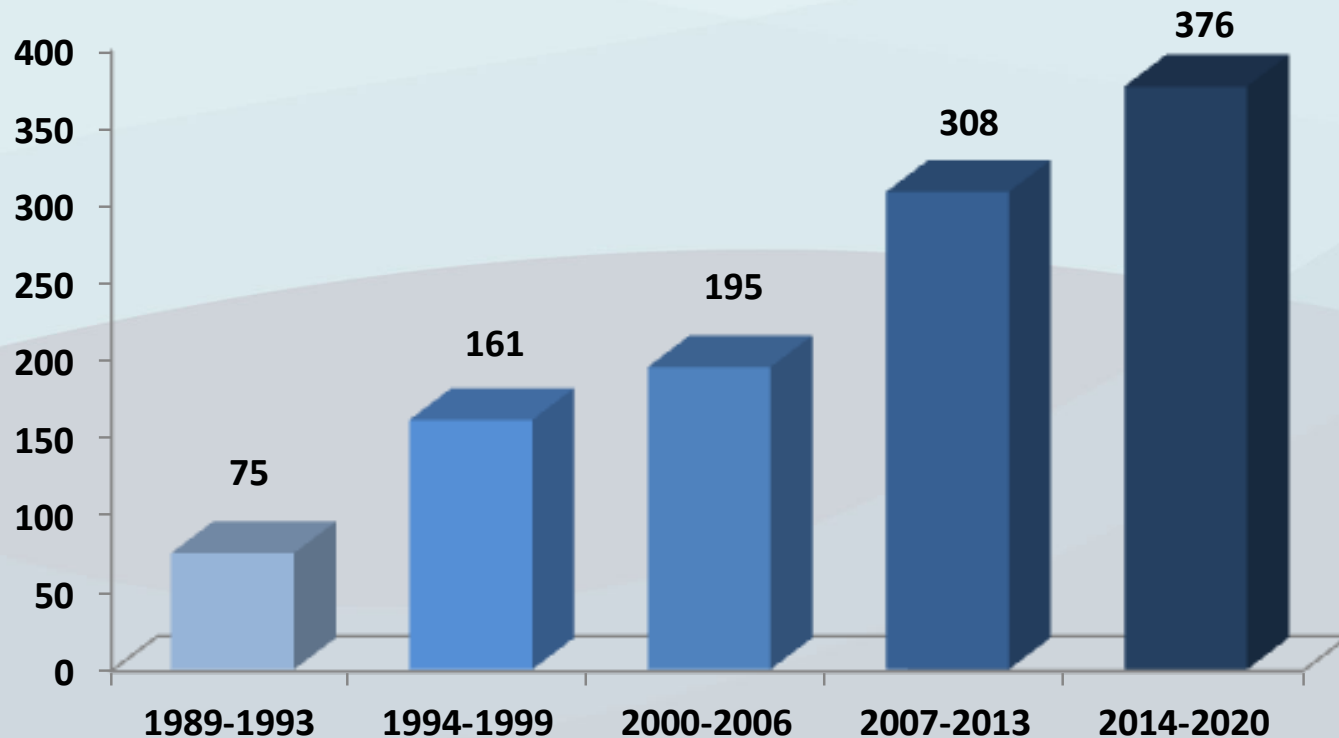
Zagreb, 4. listopada 2013.

Kohezijska politika EU

- osnovni cilj: ujednačeni razvitak unutar EU te jačanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije
- ***catching up*** → stope rasta slabije razvijenih regija trebale bi dostići stope rasta nadprosječno razvijenih regija, ali pri tome se ne smije ograničavati rast vodećih regija (konvergencija)
- **jačanje globalne konkurentnosti europskog gospodarstva** - ostvarivanje ciljeva Lisabonske strategije i strategije Europa 2020
- izlaženje iz duboke krize i smanjenje nezaposlenosti, uz pametan, održiv i uključujući rast

Proračunska važnost Kohezijske politike EU

(izražena u milijardama eura)

Izvor: European Commission, DG Budget

Ciljevi i načela Kohezijske politike

- Sveobuhvatni cilj Kohezijske politike je promovirati ekonomsku i socijalnu koheziju u Europi podižući konkurentnost EU gospodarstva i smanjujući razlike u gospodarskom razvoju između zemalja i regija u EU
- Načela Kohezijske politike
 - Višegodišnje planiranje
 - Partnerske konzultacije
 - Aditivnost EU sredstava
 - Sustavni nadzor
 - Procjena učinka
- Kohezijska se politika stavlja u službu Lisabonske strategije
- Podloga u Community Strategic Guidelines

Strategija Europa 2020

5 Glavnih ciljeva:

1. 75% - stopa zaposlenosti (za populaciju dobne skupine od 20 – 64 g.)
2. 3% - stopa investicija u istraživanje i razvoj (R&D) od BDP-a EU
3. klimatski/energetski cilj 20/20/20
smanjenje emisije stakleničkih plinova za 20% u odnosu na 1990. (30% “ako su uvjeti povoljni”), povećanje udjela obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji na 20%, povećanje energetske efikasnosti za 20%
4. manje od 10% - stopa odustajanja iz škole i najmanje 40% populacije dobne skupine od 30 – 34 g. sa završenim visokim stupnjem obrazovanja
5. najmanje 20 milijuna ljudi izvan rizika siromaštva i isključenosti

Instrumenti Kohezijske politike

KOHEZIJSKA POLITIKA

STRUKTURNI FONDOVI

**KOHEZIJSKI
FOND**

**EUROPSKI
FOND ZA
REGIONALNI
RAZVOJ**

**EUROPSKI
SOCIJALNI
FOND**

**EUROPSKA
INVESTICIJSKA
BANKA**

FOND ZA POLJOPRIVREDU

FOND ZA RIBARSTVO

	EUROPSKI FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	EUROPSKI SOCIJALNI FOND	KOHEZIJSKI FOND
450 MEUR	<ul style="list-style-type: none"> - Istraživanje i tehnološki razvoj - Inovacije i poduzetništvo - Informatizacija društva - Inicijative za lokalni razvoj - Zdravstvena i socijalna infrastruktura - Okoliš i energetika - Turizam i kultura - Promet 	<p>Ulaganja u obuku i razvoj ljudskih potencijala koja su usmjerena na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapošljivosti - Poduzetništvo - Socijalnu uključenost 	<p>Veliki infrastrukturni projekti na području prometa i zaštite okoliša</p>
	240 MEUR	60 MEUR	150 MEUR

Strateški dokumenti za korišćenje fondova

NACIONALNI PROGRAM REFORMI

NSRO/ PARTNERSKI SPORAZUM

OPERATIVNI PROGRAMI

Nacionalni program reformi

- **definira** aktivnosti vezane uz **provedbu ključnih strukturnih mjera** zemlje članice EU **za trogodišnje razdoblje** (tekuća godina plus planovi za dvije naredne godine)
- dokument se revidira na godišnjoj bazi
- rok za službenu dostavu oba dokumenta je travanj
- uz NPR zemlja članica izrađuje i komplementarni dokument pod nazivom **Konvergencijski program (KP)** u kojem se nalaze **detaljne financijske (proračunske) informacije o istim mjerama koje su opisane u NPR-u**
- EK se u srpnju službeno očituje na dostavljene dokumente u obliku **Posebni preporuka po državama članicama** u kojima daje osvrt na plan reformi s naglaskom na reforme koje je ZČ obvezna provesti u narednih 12 do 18 mjeseci

Nacionalni program reformi za RH

- glavni alat kojim se opisuju aktivnosti usmjerene ka ostvarenju ciljeva EU 2020, a to su **postizanje pametnog, održivog i uključivog rasta EU-a**
- NPR mora biti u skladu s programskim dokumentima vezanima uz **Kohezijsku politiku EU (NSRO/PS)** - podloga za pregovore s EK o sadržaju i opsegu programskih dokumenata za Kohezijsku politiku
- NPR u RH izrađuje Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU, a KP Ministarstvo financija pri čemu vrlo blisko surađuju

Partnerski sporazum

- **definira strategiju i prioritete** zemlje članice kojima će ostvariti ciljeve strategije Europa 2020 te na koji će način iskoristiti dostupne EU fondove za postizanje **pametnog, održivog i uključivog rasta**
- izrađuje se **za razdoblje 2014. - 2020.**, a temelji se na Zajedničkom strateškom okviru zadanom od EK
- rok za službenu dostavu **3 mjeseca nakon usvajanja Zajedničkog strateškog okvira**
- **EK donosi odluku o usvajanju PS u roku 6 mjeseci od dostave**

Partnerski ugovor država članica priprema se kroz **aktivni dijalog** s:

- predstavnicima društveno-gospodarskih subjekata na regionalnoj i lokalnoj razini
- vladinim i nevladinim organizacijama
- EK

Partnerski sporazum - sadržaj

- popis operativnih programa
- opis pristupa razvoju pojedinih geografskih područja
- prikaz financijskih alokacija
 - prema tematskim prioritetima
 - namijenjenih borbi protiv klimatskih promjena
 - po pojedinim fondovima po godinama
 - namijenjenih razvoju identificiranih geografskih područja
 - prema principu dodanosti
- ispunjavanje *ex-ante conditionalities*
- procjenu provedbenih kapaciteta i mjere za njihovo poboljšanje

Operativni program

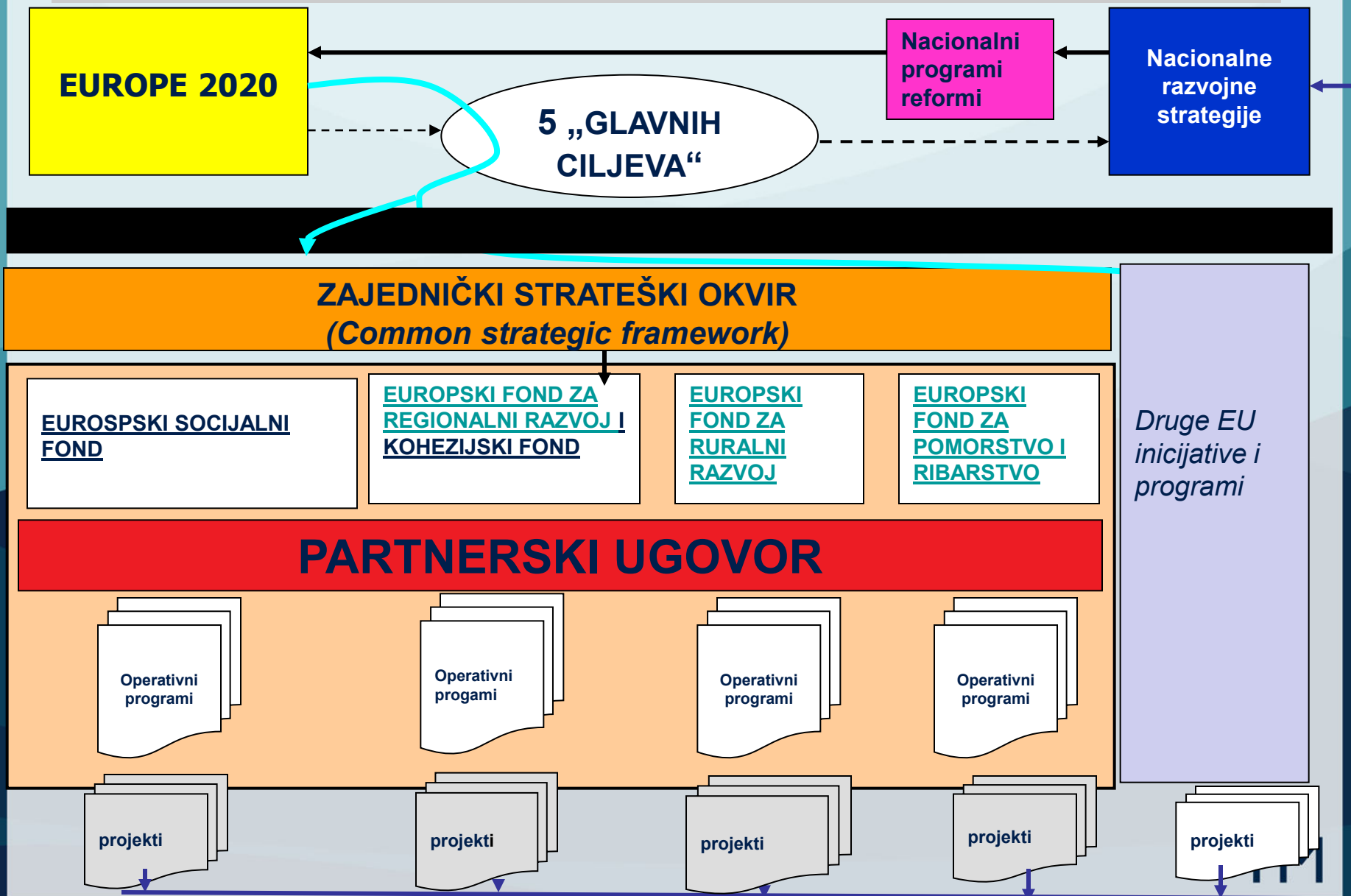
- glavni programski dokumenti
- dokaz o višegodišnjem strateškom planiranju
- raspored godišnjih alokacija po pojedinim prioritetima
- zacrtani ciljevi koje se DČ obvezuje postići
- usmjeravanju sredstava na ograničen broj područja s dobro pripremljenim projektima
- trend je manji broj horizontalno postavljenih Operativnih programa

EX – ANTE UVJETI

(ex ante conditionalities)

- niz preduvjeta koje DČ mora ispuniti kako bi koristila sredstva
 - makro-ekonomski preduvjeti
 - tematski preduvjeti -transpozicija i provedba *acquisa*
 - sektorski nacionalni planovi i strategije
 - modernizacija i jačanje institucija
- Partnerski ugovor - DČ navodi plan i hodogram ispunjavanja preduvjeta
- rok za ispunjavanje → 2 godine od odobrenja PU ili 2016.
- moguće financijske korekcije (suspenzije plaćanja)

EU STRATEŠKI OKVIR 2020

Financijska perspektiva

- **Financijska perspektiva** - višegodišnji financijski okvir za proračunske prioritete EU tijekom srednjoročnog razdoblja.
- Prva financijska perspektiva: 1988.- 1992.,
- Druga: 1993.- 1999.,
- Treća: 2000.-2006.
- Četvrta: 2007.-2013.
- Peta: 2014.-2020.

Financijska omotnica za RH

- U prvih šest mjeseci članstva – od 1.7. 2013. do 31.12. 2013. godine dodijeljeno nam je 449,4 milijuna eura za europske fondove koji se koriste kroz Kohezijsku politiku. Od 2014. godine na dalje taj iznos se povećava i na godišnjoj razini iznosi 1,2 milijardi eura.
- Prva godina 60%, druga 80% i treća nadalje 100% alokacije

FINANCIJSKI OKVIR ZA PRISTUPANJE HRVATSKE EU, prema datumu pristupanja 1. srpnja 2013. (u mil. €, u tekućim cijenama)	ODOBRENA SREDSTVA (commitment appropriations)		PROCJENJENE MOGUĆE ISPLATE (payment appropriations)
	2013. (1.7.-31.12.)	2014.	2013. (1.7.-31.12.)
1. ODRŽIVI RAST	496.8		167.4
1a - Konkurentnost za rast i zapošljavanje (uključuje sudjelovanje u programima Unije - Sedmi okvirni program za istraživanja, Cjeloživotno obrazovanje, Erasmus Mundus, Trans-europska mreža za energiju i transport *	47.4		17.6
1b - Kohezija za rast i zapošljavanje (Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond)	449.4 (od toga KF – 149.8, EFRR i ESF – 299.6		149.8 (od toga KF – 59.9, EFRR i ESF – 89.9)
2. OČUVANJE I UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA	20.4		12.1
tržišne mjere	9		9
program potpore sektoru vina (implementacija od 2014.)	0 (3.2)		0
izravna plaćanja (implementacija od 2014.)	0 (93.2)		0
tzv. omotnica za razminiranje (implementacija od 2014.)	0 (2.4)		0
ruralni razvoj (u 2013. ostaje IPARD čitavu godinu – 27.7, a zato ćemo u 2014 dobiti 100 posto alokacije – 330.0)	-		0
Europski fond za ribarstvo	8.7		2.2
ostale zajedničke potpore ribarstvenoj politici, <i>Life</i> + *	2.7 (od toga ostale... - 1.45, <i>Life</i> + - 1.25)		0.9
3. GRAĐANSTVO, SLOBODA, SIGURNOST I PRAVDA	73.3		42.2
3a – Sloboda, sigurnost i pravda*	2.1		1.1
instrument za jačanje novih vanjskih granica (<i>Schengen Facility</i>)	40	80	40
3b – Građanstvo*	2.2		1.1
instrument za jačanje institucija (<i>Transition Facility</i>)	29		0

4. EU KAO GLOBALNI PARTNER	0 (13.85 – IPARD – pola alokacije)		77.6 (očekivani iznos povlačenja IPA sredstava)
5. ADMINISTRACIJA (trošak u Briselu – prevođenje i ostalo)	22		22
6. KOMPENZACIJE - instrument za jačanje novčanog toka (Cash-flow Facility)	75	28.6	75
UKUPNO alocirano po glavama za 2013.	687.5		396.3
Ukupno bez glave 5	665.5		374.3
UKUPNO (sa sredstvima odobrenima za 2013, ali koja EK ne „bilježi“ u 2013.)	800.16		
Ukupno bez glave 5	778.16		
HRVATSKE UPLATE U PRORAČUN EU (vlastita sredstva)			267.7
NETO PRORAČUNSKA POZICIJA (u drugoj polovici 2013.)			106.6 (374.3 – 267.7)

Financijska perspektiva 2014 - 2020

- Europska komisija predstavila je 29.6.2011. višegodišnji proračun za razdoblje 2014 - 2020
- Predložen je ukupan iznos od 1,025 milijardi eura za stvaranje obveza (in commitments 1.05% of the EU GNI) i 972.2 milijardi eura za plaćanja (in payments 1% of EU GNI).
- Predloženi iznos umanjen je za 7% te ukupna perspektiva iznosi 959,9 milijardi eura

Financijska omotnica za RH 2014 - 2020

- 2014. godina je godina nove financijske perspektive (2014-2020) te nisu definirani točni iznosi, ali se u financijskoj omotnici navodi da će sredstva fondova biti za 2,33 puta veća u odnosu na 2013. godinu, te u 2015. godini za 3 puta veća u odnosu na 2013. godinu.
- Dakle na razini prve dvije godine članstva dolazimo do sličnih brojki koje su nam već ranije prezentirane od strane Europske komisije, a to je oko 2,2 milijarde eura za Kohezijsku politiku. Kada se doda poljoprivredna politika i sve ostale potpore iznos sredstava je preko 3 milijarde eura.

FINANCIJSKA SREDSTVA PREDVIĐENA ZA REPUBLIKU HRVATSKU U VIŠEGODIŠNJEM FINANCIJSKOM OKVIRU 2014 - 2020

(EUR milijuni - 2011 cijene)

ODOBRENA SREDSTVA (COMMITMENT APPROPRIATIONS)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL 2014 - 2020
1. Pametan i uključiv rast	1011	1203,055	1236	1264,369	1296	1327	1358	8695
od čega: ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	939	1128	1156	1181	1208	1235	1262	8108
2. Održiv rast: prirodni resursi	425	443	453	461	483	504	524	3293
od čega: tržišne mjere i direktna plaćanja	110	124	137	151	179	206	231	1140
3. Sigurnost i građanstvo	82	29	29	29	29	29	29	254
4. EU kao globalni partner	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Administracija	74	71	71	71	71	71	71	498
od čega: administrativni troškovi u institucijama	74	71	71	71	71	71	71	498
6. Kompenzacije	25	0	0	0	0	0	0	25
UKUPNA ODOBRENA SREDSTVA (COMMITMENT APPROPRIATIONS)	1617	1746	1788	1825	1878	1930	1982	12765
UKUPNE ISPLATE (PAYMENT APPROPRIATIONS)	511	815	1193	1524	1639	1803	1765	9249

Financiranje vodnog gospodarstva iz EU fondova

- Europske fondove možemo koristiti za zaštitu i očuvanje voda i vodnog bogatstva, te za modernizaciju i proširenje proizvodnih pogona, za istraživanja, razvoj i inovacije
- Potrebno je još dosta sredstava uložiti u Republici Hrvatskoj da se osigura što bolja kvaliteta vode, smanje gubici iz vodoopskrbnog sustava, racionalno gospodari vodom, te spriječe zagađenja.

Financiranje vodnog gospodarstva iz EU fondova

- Neophodna su ulaganja u sustav javne vodoopskrbe jer do 2023. godine želimo dosadašnji postotak od 80% priključenosti povećati na 95%, za što je potrebno oko 2 milijarde eura ulaganja.
- Izgradnja sustava zaštite od poplava i navodnjavanja od posebnog je značaja za Republiku Hrvatsku osobito zbog daljnjeg razvoja i jačanja poljoprivredne proizvodnje. Navodnjavamo 0,5% površina, a pogodnih tala za navodnjavanje je jako puno osobito u Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Preduvjeti korištenja EU fondova

Pripreme za sudjelovanje u europskim fondovima obuhvaćaju nekoliko temeljnih aspekata:

1. Osposobljavanje i uključivanje dovoljnog broja sudionika na svim razinama države za planiranje, korištenje i upravljanje fondovima Europske unije,
2. stvaranje odgovarajuće institucionalne strukture te
3. definiranje strateškog okvira za trošenje sredstava usuglašenog između Europske Komisije i Vlade Republike Hrvatske.

Preduvjeti korištenja EU fondova

- Uključivanje lokalne razine
- Uključivanje poduzetnika i neprofitnog sektora (kao dobavljači i kao nositelji projekata)
- Razvoj projekata
- Kvalitetna provedba projekata u skladu s procedurama EU
- Edukacija

Preduvjeti korištenja EU fondova

- Osiguranje brze provedbe, a u skladu s pravilima javne nabave
- Poštivanje pravila davanja zakonitih državnih potpora
- Definiranje pravila pripreme kapitalnih projekata
- Definiranje pravila provedbe grant shema (dodjele bespovratnih sredstava)

Ured zastupnice u
Europskom parlamentu
I v a n e M a l e t i ć

www.ivana-maletic.com